PHI LÝ TRÍ

cầu cộng đồng của con người. Các quy chuẩn này thường ấm áp nhưng rất mở nhạt. Nó không đòi hỏi sự đáp trả tức thời: bạn có thể giúp người hàng xóm di chuyển cái ghế bành, nhưng không có nghĩa là anh ta cũng phải sang nhà bạn và làm điều tương tự.

Thế giới thứ hai, thế giới được quy định bởi các quy chuẩn thị trường rất khác biệt. Sự trao đổi là rất sắc bén: lương, giá cả, tiền thuê nhà, tiền lãi và chi phí-lợi ích. Những mối quan hệ thị trường đó không có nghĩa là xấu xa hay keo kiệt – thực tế là, các mối quan hệ này cũng bao hàm tính sáng tạo và chủ nghĩa cá nhân – nhưng chúng ám chi tới các lợi ích so sánh và sự thanh toán tức thời.

Khi chúng ta đặt các quy chuẩn xã hội và quy chuẩn thị trường trên hai con đường riêng biệt, cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn. Lấy tình dục làm ví dụ. Chúng ta có thể không phải trả tiền cho nó nhưng cũng có một thứ tình dục thị trường, thứ tình dục dựa trên nhu cầu và phải mất tiền mới có được. Điều này nghe có vẻ hơi thắng thắn. Không có những người chồng (hoặc vợ) trở về nhà và đòi 50 đô-la cho mỗi lần như thế; cũng không có những kẻ hoạt động mại dâm hy vọng có được một tình yêu vĩnh cửu.

Khi các quy chuẩn xã hội và thị trường va chạm nhau, thì vấn đề sẽ nảy sinh. Lại lấy tình dục làm ví dụ. Một chàng trai mời một cô gái ra ngoài ăn tối, đi xem phim và anh ta là người thanh toán. Họ lại đi chơi với nhau và một lần nữa chàng trai là người trả tiền. Đến lần thứ ba, anh ta vẫn là người móc hầu bao thanh toán bữa ăn và các hoạt